

УСТРОЈЕНИЈЕ УПРАВИТЕЉСТВА ВАРОШИ БЕОГРАДА – О УПРАВИТЕЉСТВУ КАО ПОЛИЦИЈСКОМ НАДЛЕШТВУ КОЈЕ У САГЛАСНОСТИ СА САВЕТОМ ДОНОСИ КНЕЗ МИЛОШ

ИМС, инв. бр. И 299

Под Уставобранитељима утицај београдског паше и Порте на унутрашње прилике био је велики. У Србији се знатно повећао број муслиманског становништва које је, према Хатишерифу из 1830, за 5 година требало да напусти Србију. Турске патроле и страже које су докле патролирале Београдом онемогућио је овим законом.

фотографије

КОНАК КНЕЗА МИЛОША ОБРЕНОВИЋА СА ПРИДВОРНОМ ЦРКВОМ СВ. ПЕТРА И ПАВЛА У ТОПЧИДЕРУ

Репродукција цртежа Ф. Каница из XIX века
ИМС, фототека

Сазидан у периоду 1831-1834, у стилу балканско-оријенталне архитектуре као репрезентативна резиденција кнеза Милоша, са придворном црквом у стилу барока, посвећеном апостолима Петру и Павлу. За време прве владе кнез Милош га је повремено користио да би за време друге владе стално боравио у њему, где је и умро 14/26. септембра 1860. године.

САБОРНА ЦРКВА АРХАНЂЕЛА МИХАИЛА У БЕОГРАДУ

Репродукција цртежа Ф. Каница из XIX века
ИМС, фототека

Поред бројних манастира које је обновио и црква које је подигао широм Србије, кнез Милош је 1838. почео да гради Саборну цркву по карловачком узору, чију је градњу наставио кнез Михаило, а 1845. завршио кнез Александар Карађорђевић.

портрет (литографија)

ВУК СТЕФАНОВИЋ КАРАЦИЋ (1787-1864) НАЈЗНАЧАЈНИЈА ЛИЧНОСТ СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРЕ XIX ВЕКА, РЕФОРМАТОР И ТВОРАЦ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Рад А. Јовановић
МГБ, инв. бр. А 88

Савременик кнеза Милоша и први председник суда у Београду. Несхваћен од кнеза Милоша због критике његовог личног режима 1832. је напустио Србију. Неспоразум између њих превазиђен је 1835. да би се за време емиграције кнеза Милоша и кнеза Михаила њихово пријатељство учврстило и трајало до смрти. Уз материјалну помоћ кнеза Милоша издао је многе књиге, а уз кнеза Михаила 1861. је и живео у Београду. За време краља Александра I Обреновића 1898. његови посмртни остаци пренети су из Беча у Београд и сахрањени уз Саборну цркву.

ВИДЕО

ДРУГА ВЛАДА КНЕЗА МИХАИЛА ОБРЕНОВИЋА III
(1860-1868)

Политиком просвећеног апсолутисте кнез Михаило је, за време друге владе 1860-1868, утицао да се у Србији убрза процес европеизације, привредног и културног развоја и ослобађања од турског утицаја. Законским актима донетим 1861. неутралисао је власт саветника који су, према важећем Уставу из 1838, делили власт са кнезом и преко којих је Турска и даље могла да врши свој утицај. Народна скупштина, као представничко тело, редовно је сазивана сваке три године и имала је саветодавни карактер.

Успешном дипломатском акцијом кнеза Михаила, после инцидента код Чукур-чесме у Београду, турског бомбардовања Београда 1862. и посредовања великих сила, Порта је пристала да се турско становништво исели из свих вароши Србије, да се поруше турска утврђења у Ужицу и Соколу и коначно 1867. да турска војска напусти тврђаве на Сави и Дунаву – Шабац, Београд, Смедерево и Кладово. Тада је и последњи турски војник напустио територију Кнежевине Србије.

Ради спровођења основних циљева српске националне и државне политике – остварење пуне националне и државне независности и ослобођење неослобођених српских и других балканских области од турске власти, кнез Михаило је уз сарадњу Илије Гарашанина, министра иностраних дела и творца "начертанија" из 1844. године, развио живу дипломатску активност међу балканским државама и народима, склопљени су уговори о савезу са Црном Гором 1866, савез и војна конвенција са Грчком 1867, уговор о савезу са Бугарима 1867. и уговор о пријатељству са Румунима 1866. године. Истовремено Србија се знатније наоружала тешким наоружањем, а законом из 1861. створена је народна војска којом су обухваћени сви за војну службу способни мушкарци.

Јачање централне, владареве власти у односу на Народну скупштину и дипломатски притисак Аустрије и Француске на кнеза Михаила да се уздржи од ратне политике – изазвали су стварање опозиције међу либералном струјом, нарочито Уједињеној омладини српској, која је иначе подржавала националну политику кнеза Михаила.

Убијен је у четрдесетпетој години живота, у Кошутњаку 29. маја/10. јуна 1868. године. Атенатат су извршили људи за које је доказано да су били у вези са бившим кнезом Александром Карађорђевићем. Сахрањен је у Саборној цркви у Београду.

портрет (уље)

КНЕЗ МИХАИЛО ОБРЕНОВИЋ

Рад С. Тодоровића
ВМ, инв. бр. 11122

документа (прогласи)

ПРОКЛАМАЦИЈА КНЕЗА МИХАИЛА, ОД 27. СЕПТЕМБРА 1860, ПРИЛИКОМ ПРЕУЗИМАЊА ВЛАСТИ КОЈОМ САОПШТАВА СВОЈЕ НАМЕРЕ ДА ЗАКОНСКИМ ПУТЕМ УРЕДИ ФУНКЦИОНИСАЊЕ ВЛАСТИ У СРБИЈИ – *"ДОКЛЕ ЈЕ КЊАЗ МИХАИЛ НА ВЛАДИ, НЕКА СВАКИ ЗНА ДА ЈЕ ЗАКОН НАЈВИША ВОЉА У СРБИЈИ, КОЈИ СЕ СВАКИ ПОКОРАВАТИ МОРА"*

ИМС, инв. бр. И 44516

ПРОКЛАМАЦИЈА КНЕЗА МИХАИЛА, ОД 14. МАРТА 1867, КОЈОМ ОБАВЕШТАВА ДА СУ ОД ТУРАКА ДОБИЈЕНИ ГРАДОВИ НА УПРАВУ И ДА ЗБОГ ТОГА ПУТУЈЕ У ЦАРИГРАД

АС, ДС 1867, бр. 76

фотографија

КНЕЗ МИХАИЛО СА СРПСКОМ ДЕЛЕГАЦИЈОМ У ЦАРИГРАДУ 1867. ГОДИНЕ

Снимак А. Јовановића 1867.

ИМС, инв. бр. И 7467

У пролеће 1867. поводом добијања градова на управу, кнез Михаило је боравио у Цариграду у пратњи М. Блазнавца, министра војног, Ј. Мариновића, председника Државног савета, Д. Црнобарца, члана Савета, К. Јанковића, команданта кнежеве гарде, А. Јовановића, управника кнежевог двора, Д. Жабарца, пуковника, Ј. Белимарковића, ин. потпуковника, С. Гарашанина, арт. капетана и других где су им се придружили Јован Ристић, српски посланик у Цариграду и М. Богичевић, секретар посланства.

литографија

КНЕЖЕВ ДВОРАЦ У БЕОГРАДУ

Рад К. Ф. Квицова

ИМС, инв. бр. Л 48

намештај

СТО КНЕЗА МИХАИЛА ИЗРАЂЕН У БЕЧУ
У ПРВОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА

ИМС, инв. бр. Р 3267

фотографије

**ШАТОРИ ТУРСКЕ ВОЈСКЕ НА ПЛАТОУ ГОРЊЕГ ГРАДА
НА КАЛЕМЕГДАНУ 1867. ГОДИНЕ**

Репродукција снимка А. Јовановића 1867.
ИМС, инв. бр. И 1645

**ОФИЦИРИ ТУРСКЕ ВОЈСКЕ СА РИЗА-ПАШОМ У ГОРЊЕМ
ГРАДУ НА КАЛЕМЕГДАНУ ПРЕД НАПУШТАЊЕ БЕОГРАДА
1867. ГОДИНЕ**

Репродукција снимка А. Јовановића 1867.
МГБ, инв. бр. УР 6322

Дотадашњи турски командант београдске тврђаве Риза-паша предао је кључеве београдске тврђаве кнезу Михаилу, 25. марта/7. априла 1867, уз велико народно весеље и свечани пријем за стране посланике у кнежевом конаку (двору). Маја 1867. последњи турски војници напустили су Београд испраћени музиком војног оркестра и песмом "Вечерњи низамски растанак".

литографија

**ИЛИЈА ГАРАШАНИН (1812-1874)
ПРЕДСЕДНИК МИНИСТАРСКОГ САВЕТА
И МИНИСТАР ИНОСТРАНИХ ДЕЛА**

Рад А. Јовановића
ИМС, инв. бр. Л 45

Највећи државник прве половине XIX века, сарадник и кнеза Михаила и творац "Начертанија" – националног програма, плана спољне политике и уређења будуће српске државе која би као монархија обухватила кнежевину Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину, Стару Србију. После уједињења Срба у Турској обухватили би се и Срби у Хабзбуршкој монархији. Као министар спољних послова радио је на остварењу свог плана. Представник конзервативне струје у српском друштву.

витрина (документа)

ЗАКОН О ДРЖАВНОМ САВЕТУ ИЗ 1861. ГОДИНЕ

АС, ДС 1861, БР. 928

ЗАКОН О НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ ИЗ 1861. ГОДИНЕ

АС, ДС 1861, бр. 931

ЗАКОН О НАРОДНОЈ ВОЈСЦИ ИЗ 1861. ГОДИНЕ

АС, ДС 1861, бр. 929

ЗАКОН О ЦЕНТРАЛНОЈ ДРЖАВНОЈ УПРАВИ ИЗ 1862. ГОДИНЕ

АС, ДС 1862, бр. 181

На предлог кнеза Михаила, Преображенска народна скупштина 1861. усвојила је нове уставне законе којима је поништен значај Турског устава 1838. Чланове Државног савета постављао је и мењао кнез по свом нахођењу, а по закону о централној управи из 1862. и министре. Закон о војсци имао је за циљ припрему Србије за остварење националне политике кнеза Михаила, док је народна скупштина остала без већег значаја.

РЕШЕЊЕ КНЕЗА МИХАИЛА О ПОДИЗАЊУ ЗГРАДЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА НА ПЛАЦУ КОД СТАМБОЛ-КАПИЈЕ

АС, ДС 1868, бр. 116

ЗАКОН О ОСНИВАЊУ СРПСКОГ УЧЕНОГ ДРУШТВА 1864. ГОДИНЕ

копија

Ради бржег развоја науке, јануара 1864. суспендовано је дотадашње Друштво српске словесности и јула исте године основано Српско учено друштво са четири одељења, 24 редовна, 64 дописна и 44 почасна члана. Први председник био је Јован Гавриловић, историчар.

фотографије

КОЊАНИК СРПСКЕ НАРОДНЕ ВОЈСКЕ

Репродукција снимка А. Јовановића 1865.

ИМС, инв. бр. И 2723

ГРУПА ОФИЦИРА И ГРАЂАНА ПРЕД ДВОРСКОМ СТРАЖОМ У КРУГУ КНЕЖЕВОГ ДВОРА

Репродукција снимка А. Јовановића 1856.

МГБ, инв. бр. АЈ 1073

Услед противљења Турске да Кнежевина Србија оформи своју регуларну војску, кнез Михаило је прибегло стварању народне војске. Закон о народној војсци предвиђао је општу војну обавезу. Сви мушкарци од 20 до 50 година били су војни обвезници с тим што нису служили војну обавезу у касарнама, већ су држали оружје код куће и повремено вежбали у својим местима. Ради организовања народне војске за првог министра војног поставио је мајора француске војске И. Ф. Мондена, који је произведен у чин пуковника српске војске. Остао је у Србији до 1865. када га је заменио Миливоје Блазнавац, а касније им је дата титула почасног генерала српске војске.

фотографија

ВЕЛИКА ШКОЛА

Репродукција цртежа Ф. Каница
ИМС, фототека

Када је капетан Миша Анастасијевић "свом отечеству" 1863. поклонио своју зграду, планирано је да се у њу усели Лицеј. Тада је истовремено донет Закон о устројству велике школе, од 24. септембра 1863. Велика школа имала је три "оделенија", факултета – филозофски, технички и правни. Ректора је на предлог министра просвете постављао владар (кнез Михаило).

фотографије

ЗГРАДА ПРВЕ БЕОГРАДСКЕ БОЛНИЦЕ У БЕОГРАДУ

Репродукција цртежа Ф. Каница
ИМС, фототека

ЗГРАДА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

Репродукција цртежа В. Тителбаха
ИМС, фототека

Још као престолонаследник кнез Михаило се одрекао апанаже која му је припадала. Својим средствима финансирао је изградњу прве градске "варошке" болнице 1862, као и зграде Народног позоришта али његово отварање није дочекао. Камен темељац положио је 19. августа 1868. малолетни кнез Милан. По пројекту архитекте А. Бугарског Народно позориште је завршено 8. октобра 1870. када је свечано отворено представом – "Посмртна слава кнеза Михаила".

фотографије

СВЕЧАНА ТРИБИНА У ТОЧИДЕРУ ЗА КНЕЗА МИХАИЛА ПОДИГНУТА ПОВОДОМ ПРОСЛАВЕ 50-ТЕ ГОДИШЊИЦЕ II СРПСКОГ УСТАНКА 1865. ГОДИНЕ

Репродукција снимка А. Јовановића 1865, Вила Обреновића код Смедерева
у Виноградима, Влада Републике Србије

СЛАВОЛУК У ТОПЧИДЕРУ ПОДИГНУТ ПОВОДОМ НАРОДНОГ ВЕСЕЉА И СВЕЧАНЕ ПРОСЛАВЕ 50-ТЕ ГОДИШЊИЦЕ II СРПСКОГ УСТАНКА

Репродукција снимка А. Јовановића 1865.
ИМС, инв. бр. И 2288

плакат

ПРОКЛАМАЦИЈА О УБИСТВУ КНЕЗА МИХАИЛА

АС, ДС, 1869, бр. 247

литографија

УБИСТВО КНЕЗА МИХАИЛА

Рад В. Кацлера
ИМС, инв. бр. Л 882

Кнез Михаило је убијен 29. маја/10. јула 1868. приликом шетње кроз Кошутњак у пратњи ордонанса Светозара Гарашанина, сина Илије Гарашанина, Томанје Обреновић, Анке и Катарине Константиновић. План за убиство припремили су браћа Павле, адвокат и Љубомир Радовановић, присталице Карађорђевића, а атентат су извршили Коста Радовановић, трговац, Станоје Рогоћ, трговац и Лазар Марић, бивши председник суда у Пожаревцу. Сви су осуђени на смрт. Кнез Михаило је, иначе, покушавао да ублажи династичке сукобе и трудио се да исправи неправде нанете присталицама друге династије.

одећа (витрина)

ДЕО ОДЕЋЕ У КОЈОЈ ЈЕ УБИЈЕН КНЕЗ МИХАИЛО. НА ОДЕЋИ СУ ВИДЉИВИ ТРАГОВИ КРВИ

ИМС, инв. бр. И 3172/1-8

На основу анализе тканине Републички завод за трансфузију крви, установио је да је кнез Михаило имао крвну групу А Rh D⁺

ЗАБЕЛЕШКА КНЕЗА МИХАИЛА О ОСЛОБОЂЕЊУ ГРАДОВА НАЂЕНА У ОДЕЋИ У КОЈОЈ ЈЕ УБИЈЕН

ИМС, инв. бр. И 47239 А

РЕВОЛВЕР КОЈИМ ЈЕ УБИЈЕН КНЕЗ МИХАИЛО

ИМС, инв. бр. И 42 137

ИКОНА "СЛИКА СЕРГИЈЕВОГ НАУКА" КОЈУ СУ ГРАЂАНИ МОСКВЕ ПОСЛАЛИ 1869. ГОДИНЕ ПОВОДОМ СМРТИ КНЕЗА МИХАИЛА



*Наруквица којом је Велимир
Тодоровић верио ђосиођицу
Раносавић*

фотографије

ВИЉЕМ – ВЕЛИМИР МИХАИЛА ТЕОДОРОВИЋ (1849-1898) ВАНБРАЧНИ СИН КНЕЗА МИХАИЛА

Репродукција снимка Ј. Алберта
АС, ПО к 132/61

Мајка је Марија Бергхауз, кћерка ветеринара из Рохича (Рогашка Слатина). По жељи кнеза Михаила 1857. доведен је у Бео-

град и боравио код Анте Радивојевића, надзорника кнежевих добара. О његовом васпитању бринуо је и сликар Стева Тодоровић. У Београду је завршио гимназију. Прешао је у православну веру, узео име Велимир, а презиме Теодоровић, према имену оца кнеза Милоша.

**МИЛОШ БАРОН БАЈИЋ ОД ВАРАДИЈЕ (1827-1830), СЕСТРИЋ
КНЕЗА МИХАИЛА, ПОСЛАНИК У УГАРСКОМ
ДРЖАВНОМ САБОРУ**

Репродукција снимка А. Јовановића
АС, ПО к. 116/81

**ФЕДОР БАРОН НИКОЛИЋ ОД РУДНЕ (1836-1903), СЕСТРИЋ
КНЕЗА МИХАИЛА, ПОСЛАНИК У УГАРСКОМ ДРЖАВНОМ
САБОРУ И 80-ТИХ ГОДИНА ЦЕСАРСКО-КРАЉЕВСКИ
ЦИВИЛНИ ПОМОЋНИК ГУВЕРНЕРА У БОСНИ**

Репродукција снимка непознатог аутора, Матица Српска

Деца сестара кнеза Михаила, Петрије Бајић - Милош и Анастасија (Наша) и Савке Николић - Федор и Михаило, наследили су знатан део материјалне заоставштине кнеза Михаила. Милош Бајић поклонио је 100.000 форинти за изградњу зграде гимназије у Новом Саду, а Федор Николић је помагао организацију српске црквене и народне аутономије. Бивша књегинја Јулија наследила је кућу у Бечу у имање "Иванка" без покретних ствари.

скулптура (бронза)

КНЕЗ МИХАИЛО ОБРЕНОВИЋ III

Рад у бронзи Е. Паџија
НМ, инв. бр. 117

слика (уље)

КНЕЗ МИХАИЛО НА ОДРУ

Рад Ј. Јакшића 1868-1869.
НМ, инв. бр. 372

портрет (уље)

КАТАРИНА КОНСТАНТИНОВИЋ (1842-1873)

Рад непознатог аутора 1864.
МГБ, инв. бр. У 1163

Кћерка Анке и Александра Константиновића, унука Јеврема Обреновића са којом је кнез Михаило желео да се ожени после развода од књегинје Јулије. Кнез Михаило је сазнао за емотивну везу књегинје Јулије и кнеза Карла Аренберга што је био разлог њиховог развода 1865. Намеру кнеза Михаила да се ожени Катарином,

због родбинске везе, нису одобравали ни црква ни најближи сарадници. Рањена за време атентата на кнеза Михаила.

намештај

КАБИНЕТ СЕКРЕТАРА КАТАРИНЕ КОНСТАНТИНОВИЋ

Израда 1840. године, Беч
МГБ, инв. бр. УСН 23

портрет (уље)

ВЕЛИМИР М. ТЕОДОРОВИЋ (1849-1898)

Рад С. Тодоровића око 1865.
НМ, инв. бр. 718

Кнез Михаило је 1866. послао Велимира на школовање у Хохенхајм у Виртенбергу и Минхен на пољопривредну академију. После смрти кнеза Михаила наследио је имање Негоја у Влашкој. Болестан од туберкулозе, умро је у Минхену. Није се женио и целокупну имовину завештао је Србији као фонд "Велимиријанум" за унапређење науке, трговине и занатства. Његови посмртни остац, као великог добротвора, пренети су из Минхена у Београд на Ново гробље.

униформа (витрина)

МУНДИР КНЕЗА МИХАИЛА
У ЧИНУ ПЕШАДИЈСКОГ ПУКОВНИКА
ИМС, инв. бр. И 3138

одећа (витрина)

ЂУРАК КНЕЗА МИХАИЛА
ИМС, инв. бр. И 3136

одећа (витрина)

ХАЉИНА КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ
ИМС, инв. бр. И 3199
одећа (витрина)

ХАЉИНА КАТАРИНЕ КОНСТАНТИНОВИЋ
МГБ, инв. бр.

витрина (опрема)

АША (ПОКРИВАЧ ЗА КОЊА, ИСПОД СЕДЛА) КНЕЗА
МИХАИЛА
МГБ, инв. бр. УПЕ 455

лични предмети (витрина)

ЛИБАДЕ КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ

МГБ, инв. бр. УПЕ 294

ЛЕПЕЗА КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ

ИМС, инв. бр. И 3198



Пурк кнеза Михаила

СОБНЕ ЦИПЕЛЕ КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ

ИМС, инв. бр. И 4194

ДОКОЛЕНИЦЕ КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ

ИМС, инв. бр. И 3195

МАРАМА (ШАЛ)
КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ

ИМС, инв. бр.



Фистан књегиње Јулије

фотографије

ПОРТРЕТИ
КНЕЗА МИХАИЛА

Снимци Др. Хајда
и А. Н. Стојановића
ИМС, инв. бр. И 2307-3, 2947,
2307-1, 23001.2

ПОРТРЕТИ
КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ

Снимци непознатог аутора
ИМС, инв. бр. И 4763, 4764,
2308, 2302

предмети са двора (витрина)

МАСТИОНИЦА
ОД ПОРЦЕЛАНА
КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ
ОКО 1860. ГОДИНЕ

МГБ, инв. бр. УПЕ 469

ЧАША ОД СТАКЛА СА
ЛИКОМ КНЕЗА МИХАИЛА

МГБ, инв. бр. УПЕ 177

ЧАША ОД СТАКЛА СА
ЛИКОМ КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ

МГБ, инв. бр. УПЕ 178

ЧАША ОД СТАКЛА ЗА ПИВО СА ДВОРА КНЕЗА МИХАИЛА
СА ГРБОМ КНЕЖЕВСКОГ ДОМА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. УПЕ 902

БОЦА ЗА ВИНО ОД СТАКЛА СА ДВОРА КНЕЗА МИХАИЛА
СА ГРБОМ КНЕЖЕВСКОГ ДОМА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. УПЕ 901

ЧАШЕ СА ДВОРА ОБРЕНОВИЋА

7 комада
МГБ, инв. бр.

БОКАЛ ЗА ВИНО СА ДВОРА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр.

КОМПЛЕТ ЗА КОМПОТ КНЕЗА МИХАИЛА СА ГРБОМ
КНЕЖЕВСКОГ ДОМА ОБРЕНОВИЋА

ИМС, инв. бр. Р 2380

КОМПЛЕТ ЗА КОМПОТ КНЕЗА МИЛАНА СА ГРБОМ
КНЕЖЕВСКОГ ДОМА ОБРЕНОВИЋА

ИМС, инв. бр. Р 2380

ЧОКАЊИ КРАЉА МИЛАНА СА ГРБОМ

ИМС, инв. бр. Р 2381

ЧАШИЦА ЗА РАКИЈУ, СА ГРБОМ

МГБ, инв. бр. УПЕ 296

ВЕЛИКИ ТАЊИР СА ДВОРА СА ГРБОМ

МГБ, инв. бр. УПЕ 680

ТАЊИРИЋИ СА ДВОРА

МГБ, инв. бр. УПЕ 482

ШОЉЕ ЗА КАФУ СА ТАЊИРИЋИМА

МГБ, инв. бр. УПЕ 1020-1023 и 1019-1024-1027

ДЕО ПРИБОРА ЗА УМИВАЊЕ КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ – БОКАЛ
ЗА ВОДУ И КОФА СА ПОКЛОПЦЕМ ОД ПОРЦЕЛАНА

МГБ, инв. бр. УПЕ 485, 486

фотографије

КНЕЖЕВ ДВОР

Репродукција гравире Кина

ИМС, инв. бр. Л 584

СТАРИ КОНАК – ДВОР КНЕЗА МИХАИЛА

Репродукција снимка А. Јовановића 1865.

МГБ, инв. бр. УР 6286

ИЗ БАШТЕ КНЕЖЕВОГ ДВОРА

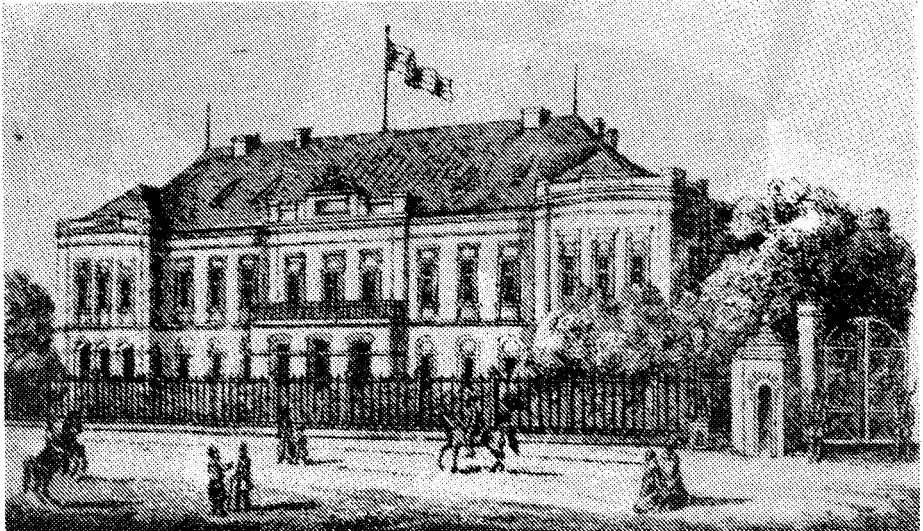
Репродукција снимка А. Јовановића 1865.
ВМ, инв. бр. б. б.

Двор кнеза Михаила била је кућа Стојана Симића, сазирана 1841. као једна од лепших зграда у Београду. Пре доласка кнегиње Јулије 1859. она је адаптирана. Имала је велику дворску башту са скулптуром "Девојка са крчагом" која се и данас налази у овом парку (данас Пионирски парк).

фотографије

СТАРО ЗДАЊЕ У АРАНЂЕЛОВЦУ

Репродукција цртежа В. Тителбаха
ИМС, фототека



Двор кнеза Михаила у Београду

По угледу на европске бање тога времена кнез Милош је 1859. донео акт да се у Аранђеловцу (раније Врбица чије је име промењено према цркви св. Архангела Гаврила, задужбине кнеза Милоша) изради бањско здање и уреде извори киселе воде испод Букуље. Зграду Старог здања завршио је кнез Михаило, отворени су извори почео је да се уређује парк. Сваке године, по неколико недеља кнез Михаило је проводио у Аранђеловцу.

лични предмети (витрина)

**ЗЛАТАН МЕДАЉОН СА САФИРИМА, РУБИНИМА
И СМАРАГДИМА КАТАРИНЕ КОНСТАНТИНОВИЋ
КОЈИ ЈЕ ДОБИЛА ОД КНЕЗА МИХАИЛА**

МГБ, инв. бр. УПЕ 1094

ЛЕПЕЗА КАТАРИНЕ КОНСТАНТИНОВИЋ
МГБ, инв. бр. УПЕ 278

ЛИБАДЕ КАТАРИНЕ КОНСТАНТИНОВИЋ
МГБ

ЛЕПЕЗА КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ
МГБ, инв. бр. УПЕ 470

лични предмети (витрина)

ПРОПУСНИЦА ЗА ПУТОВАЊЕ – ОДОБРЕЊЕ АУСТРИЈСКЕ
ПОЛИЦИЈЕ КНЕЗУ МИХАИЛУ И КЊЕГИЊИ ЈУЛИЈИ
ИЗ МАЈА 1856. ГОДИНЕ
ИМС, инв. бр. И 47292

КОЖНА ТАБАКЕРА КНЕЗА МИХАИЛА СА ОЧУВАНОМ
ЦИГАРОМ МАРКЕ "ХАВАНА"
ИМС, инв. бр. И 7290

МАТРИЦА ЗА ИЗРАДУ ВИЗИТ-КАРТИ И ВИЗИТ-КАРТЕ
КНЕЗА МИХАИЛА, УРАЂЕНЕ У ЛОНДОНУ
ИМС, инв. бр. И 7291 А, Б

ПАСОШ КНЕЗА МИХАИЛА ИЗ 1843. КОЈИ ЈЕ ИЗДАЛА
РУСКА АМБАСАДА У БЕЧУ
АС, раритета бр. 59

СРЕБРНИ САТ КЊЕГИЊЕ ЈУЛИЈЕ
ИМС, инв. бр. Р 1907

VII ДЕО

МИЛАН ОБРЕНОВИЋ IV (1854-1901)

КНЕЗ СРБИЈЕ (1868-1882)

И

КРАЉ МИЛАН I (1882-1889)

После убиства кнеза Михаила, за кнеза Србије проглашен је Милан, унук Јеврема Обреновића, син Милоша и Марије Обреновић. Милан Обреновић је рођен 1/12. августа 1854. године у Манасији, у Влашкој, а после смрти деде Јеврема 1856. и оца Милоша 1861, под старатељством кнеза Милоша и кнеза Михаила приватно је школован у париском лицеју "Луј велики". Године 1868. доведен је из Париза у Београд, где је као кнез завршио школовање. До његовог пунолетства власт у Србији обављало је намесништво (Јован Ристић, Милоје Блазнавац, Јован Гавриловић) које је 1869. донело нови Устав чиме је коначно укинут турски устав из 1838. и омогућен бржи политички и друштвени развој Србије.

За време кнеза, а касније краља Милана I, Србија је после српско-турских ратова 1876-1878, вођених у неповољним условима због сукобљених интереса Аустрије и Русије на Балкану, прво у савезу са Црном Гором, а затим и са Русијом, стекла независност, територијално проширење 1878, достојанство Краљевине 1882. и створила снажну, савремену војну организацију 1883. године. Краљевина Србија је тада доживела видан привредни развој, нарочито после изградње железнице 1884, праћен крупним друштвеним променама и појавом нових друштвено-политичких покрета и организовањем грађанских политичких странака: Напредне, на коју се ослањао краљ Милан I, и Либералне и Радикалне као опозиције апсолутистичким тежњама краља Милана I и његовој аустрофилској политици. Основане су и разгранате државне, јавне и културне установе, усавршено законодавство и 1888. донет Устав којим је омогућено пуно увођење парламентаризма у Србији.

Године 1875. оженио се Наталијом, кћерком руског спахије Петра Кешка и Пулхерије, кнегиње, рођене Стурца. У браку су родили два сина – Александар и Сергије (умро одмах по рођењу). После дуготрајних брачних неспоразума и развода, сталних сукоба и борби против радикала и изгубљеног српско-бугарског рата 1885, краљ Милан I, иначе склон монденском животу, одрекао се власти 1889. у корист сина Александра и као "гроф од Такова" напустио Србију. Касније се вратио и једно време уз сина Александра учествовао у политичком животу земље. Умро је у четрдесетседмој години живота, 29. јануара/11. фебруара 1901. у Бечу, а сахрањен је у манастиру Крушедолу.

плакат и фотографија

ПРОКЛАМАЦИЈА КЊАЖЕСКОГ НАМЕСНИШТВА ОД 2. ЈУЛА 1868. КОЈОМ СЕ ОБЈАВЉУЈЕ ИЗБОР МИЛАНА М. ОБРЕНОВИЋА ЗА КНЕЗА СРБИЈЕ

АС, ЗП бр. 37

ЧЛАНОВИ КЊАЖЕСКОГ НАМЕСНИШТВА 1868-1872. ГОДИНЕ

Репродукција снимка непознатог аутора
ИМС, фототека

На Великој народној скупштини у Топчидеру, 2/14. јула 1868, четрнаестогодишњем кнезу, кога је Јован Ристић довео из Париза, изабрано је Намесништво које ће до његовог пунолетства вршити кнежевску власт - Миливоје Петровић Блазнавац, министар војни, Јован Ристић, дипломата и Јован Гавриловић, професор и први председник Српског ученог друштва и одмах приступио изради новог устава. Млади кнез Милан миропомазан је у Саборној цркви у Београду, 5. јула 1868. године.

литографија

ДЕСЕТИ АВГУСТ 1872. ГОДИНЕ

Рад Ј. Крстића
АСАНУ, инв. бр. 14200/1

Дан када је кнез Милан преузео власт (10/22. август 1872), пошто је напунио осамнаест година и прокламовао циљеве националне политике, свечано је прослављен у целој Србији, нарочито у Београду. Прослава је трајала три дана, а са Калемегдана, у његову част испалено је 110 плотуна одједном. На свечаној представи "Маркова сабља" у Народном позоришту први пут је изведена хорска песма "Боже правде", касније српска химна.

акварел

НАТАЛИЈА КЕШКО (1859-1941) ВЕРЕНИЦА КНЕЗА МИЛАНА И КЊЕГИЊА СРБИЈЕ 1875-1882. ГОДИНЕ

Рад К. Гебела
МГБ, инв. бр. У 515

Кћерка руског спахије Петра Кешка и Пулхерије, велике кнегиње рођене Стурца. Изразите лепоте и достојанственог држања Наталија је брзо привукла пажњу кнеза Милана. Њихово венчање обављено је 5/17. октобра уз кумство руског цара Александра III преко Елстона Сумракова као царевог заступника.

фотографије

ИЗ ЕНТЕРИЈЕРА СТАРОГ ДВОРА – САЛОНИ У ДВОРУ КНЕЗА МИЛАНА И КЊЕГИЊЕ НАТАЛИЈЕ

Репродукција снимка И. Громана 1875.
ВМ, инв. бр. Р 6612 и 6611

До 1884. када је сазидан нови двор кнез Милан и књегиња Наталија користили су двор (конач) кнеза Михаила, преуређен и опремљен по укусу књегиње Наталије.

намештај

КОМОДА, ДЕО САЛОНСКЕ ГАРНИТУРЕ ИЗ ДВОРА
МГБ, инв. бр. УСН 64



*Мундир пешадијског пуковника
кнеза Милана Обреновића IV*

портрет (уље)

КНЕЗ МИЛАН ОБРЕНОВИЋ IV

Рад Ј. Јакшића 1875
НМ, инв. бр. 107

униформа (витрина)

МУНДИР КНЕЗА МИЛАНА
ОБРЕНОВИЋА У ЧИНУ
ПЕШАДИЈСКОГ ПУКОВНИКА
ИМС, инв. бр. И 3177

плакати

ПРОКЛАМАЦИЈА КНЕЗА
МИЛАНА ОБРЕНОВИЋА IV
ИЗ ДЕЛИГРАДА, ЈУНА 1876.
О РАТУ ПРОТИВ ТУРСКЕ
НБС, инв. бр. Пл 149/16

ПРОКЛАМАЦИЈА КНЕЗА НИКОЛЕ ПЕТРОВИЋА
ИЗ ЦЕТИЊА, ЈУНА 1876, О РАТУ ПРОТИВ ТУРСКЕ
У САВЕЗУ СА КНЕЖЕВИНОМ СРБИЈОМ

НБС, инв. бр. Пл, 157/8

олеографија

ПОЛАЗАК КНЕЗА МИЛАНА ОБРЕНОВИЋА IV НА БОЈНО
ПОЉЕ 20. ЈУНА 1876. ГОДИНЕ

Рад Е. Л. Петровића
ИМС, инв. бр. Л 2515

У дугом процесу опадања моћи Турске, 1875. избио је устанак српског народа у Херцеговини и Босни који је убрзао припреме Србије и Црне Горе за рат против Турске. У првом српско-турском рату 1876. српска војска, слабо наоружана и без довољно официрског кадра, није имала успеха, док је у другом 1877, сада у савезу и са Русијом, ослободила знатне територије на југу и истоку земље.

фотографије

КНЕЗ МИЛАН ОБРЕНОВИЋ IV, ВРХОВНИ КОМАНДАНТ СРПСКЕ ВОЈСКЕ

Репродукција снимка непознатог аутора
ВМ, инв. бр. Р 8945 и 8950

КНЕЗ МИЛАН ОБРЕНОВИЋ IV СА ГЛАВНИМ ШТАБОМ СРПСКЕ ВОЈСКЕ 1878. ГОДИНЕ

Репродукција снимка непознатог аутора
ИМС, инв. бр. И 2672

витрина (документа и лични предмети)

ТАЈНИ УГОВОР О САВЕЗУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ, БЕОГРАД, 28. МАЈ, МЛЕЦИ 3. ЈУНИ 1876. ГОДИНЕ

МЦ, архивско одељење, фасц. 1876.

ВОЈНИЧКА КОНВЕНЦИЈА СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ ОД 3/15. ЈУНА 1876, СКЛОПЉЕНА СА ЦИЉЕМ "ОСЛОБОЂЕЊА СРПСКОГ НАРОДА У ЕВРОПСКОЈ ТУРСКОЈ", КОЈУ СУ У ИМЕ СВОЈИХ ВЛАДА ПОТПИСАЛИ ДИМИТРИЈЕ МАТИЋ И СТАНКО РАДОЊИЋ У ВЕНЕЦИЈИ У ХОТЕЛУ "ЛУНА"

МЦ, архивско одељење, фасц. 1876.

АЛБУМ – ПОКЛОН ОФИЦИРСКОГ КОРА КНЕЗУ МИЛАНУ ОБРЕНОВИЋУ IV УЗ 1872, ПОВОДОМ ПУНОЛЕТСТВА И ПРЕУЗИМАЊА ВЛАСТИ, СА 275 ПОРТРЕТА СРПСКИХ ОФИЦИРА

Снимци Н. Штокмана
ВМ, инв. бр. 68/859

ДОГЛЕД КРАЉА МИЛАНА

МГБ, инв. бр. УПЕ 779

ПРИВАТНА ПИСМА КНЕЗА МИЛАНА ЈОВАНУ БЕЛИМАРКОВИЋУ, ОД 5. ЈАНУАРА И 19. ЈУНА 1872. ГОДИНЕ

ИМС, инв. бр. И 885 и 886

"СЛИВНИЦА" ДРАМА У ЧЕТИРИ ЧИНА, КОЈУ ЈЕ ПОВОДОМ СРПСКО-БУГАРСКОГ РАТА 1885. ГОДИНЕ, НАПИСАО КРАЉ МИЛАН, ПОД ПСЕВДОНИМОМ ХАРУН АЛ РАШИД. ШТАМПАНА У ХАМБУРГУ НА НЕМАЧКОМ ЈЕЗИКУ 1890. ГОДИНЕ

ИМС, инв. бр. И 3109

фотографије

ЈОВАН РИСТИЋ (1831-1899) ИСТАКНУТИ СРПСКИ ДРЖАВНИК, ДИПЛОМАТА И ПОЛИТИЧАР ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ XIX ВЕКА

Репродукција снимка непознатог аутора
ИМС, фототека

Кнежев намесник, вођа Српске либералне странке, Председник владе и више пута министар иностраних дела, који је као министар и искусни дипломата успешно заступао интересе Србије на Берлинском конгресу.

БЕРЛИНСКИ КОНГРЕС ОДРЖАН ОД 13/25. ЈУНА ДО 13/25. ЈУЛА 1878. ГОДИНЕ

Репродукција литографије непознатог аутора
ИМС, фототека

У складу са својим интересима Русија је, у фебруару 1878, склопила мир са Турском у Сан-Стефану према коме би територија коју је ослободила српска војска ушла у састав Бугарске, што је утицало на кнеза Милана да промени свој став према Русији и окрене се Аустрији. На захтев других великих сила које су се супротставиле интересима Русије, одржан је Берлински конгрес на коме су Кнежевина Србија и Црна Гора стекле пуну независност у односу на Турску, делимично територијално проширење, а Аустро-Угарска је окупирала Босну и Херцеговину.

проглас и карта

ПРОГЛАС КНЕЗА МИЛАНА ОБРЕНОВИЋА IV
О НЕЗАВИСНОСТИ КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ, ОД 10/22.
АВГУСТА 1878. ГОДИНЕ

ИМС, инв. бр. И 6288

КАРТА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

Аутор В. Карић
ИМС, инв. бр. И 546

Према одлукама Берлинског конгреса територија Србије проширена је на нишки, пиротски, топлички и врањски округ са градовима: Белом Паланком, Куршумлијом, Пиротом, Нишем, Лесковцем и Врањем. Територија Србије после 1878. обухватила је 54.000 km² са око 1.500.000 становника.

плакат и цртеж

**ПРОГЛАШЕЊЕ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ 22. ФЕБРУАРА/6.
МАРТА 1882. ГОДИНЕ**

НБС, инв. бр. Пл. 149/12

По стицању независности, на основу постојања српске средњовековне краљевине и царевине, уз подршку великих сила, у Србији је обновљена монархија.

**СВЕЧАНО ПРОГЛАШЕЊЕ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
22. ФЕБРУАРА/6. МАРТА 1882. ГОДИНЕ**

Рад К. П. Сатмарџа
НМ, инв. бр. 310

Централна прослава одржана је на тргу испред Велике школе (данас Студентски трг), где је за ту прилику подигнут славолук, постројен гарнизон и обављен дефиле трупа уз пуцњаву топова са Калемегдана. У Саборној цркви одржано је богослужење, а кнез Милан је миропомазан за краља. У конаку (старом двору) приређен је свечани пријем.

проглас и литографија

**ОБЈАВА ОД 6/18. ДЕЦЕМБРА 1882. ГОДИНЕ О ПРОГРАМУ
СВЕТКОВИНЕ ПОВОДОМ ОТКРИВАЊА СПОМЕНИКА
КНЕЗУ МИХАИЛУ**

АС, ЗП, бр. 234

**ОТКРИВАЊЕ СПОМЕНИКА
КНЕЗУ МИХАИЛУ ОБРЕНОВИЋУ III**

Рад Р. Ланхарта
НБ, инв. бр. гр. 15

Споменик кнезу Михаилу, који му подиже "захвално српство" урадио је вајар Енрико Паци из Фиренце. Излеван је у бронзи у Брислу и допремљен у Београд. Свечано је откривен у присуству краља Милана и краљице Наталије.

литографије

**ПРОЈЕКАТ НЕИЗВЕДЕНОГ СПОМЕНИКА КНЕЗУ МИХАИЛУ
ОБРЕНОВИЋУ III, НА МЕСТУ УБИСТВА, У КОШУТЊАКУ**

Рад М. Микешина
ИМС, инв. бр. Л 885

**ПРОЈЕКАТ НЕИЗВЕДЕНОГ СПОМЕНИКА
КНЕЗУ МИХАИЛУ III, НА ТРГУ ИСПРЕД ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ**

Рад непознатог аутора
ИМС, инв. бр. Л 886

акварели

АРТИЉЕРИЈСКИ ПОТПУКОВНИК И КАПЛАР ВОЗАРА СРПСКЕ ВОЈСКЕ 1883. ГОДИНЕ

Рад П. Васића
Власништво породице Васић

Новим Законом о устројству војске из јануара 1883. заслугом краља Милана, у Србији је уведена савремена војна организација. Укинута је народна војска и формирана стална, регуларна војска са обавезним служењем војног рока за све способне мушкарце подељене, према годинама старости, у три позива и разврстане у више родова војске, наоружана тада најсавременијим оружјем. Војна академија новим Законом 1884. подигнута је на ниво војне школе.

ПОРУЧНИК И РЕДОВ У ПАРАДНОЈ УНИФОРМИ 1883. ГОДИНЕ

Рад П. Васића
Власништво породице Васић

Незадовољство у народу новим законом због одузимања оружја, које је до тада држано код куће, искористили су радикали против краља Милана. Тимочка буна 1883. године, којом су руководили радикали, сурово је угушена, али је Србија добила савремено организовану војску.

фотографије

ЖЕЛЕЗНИЧКИ МОСТ НА САВИ, ИЗГРАЂЕН 1884. ГОДИНЕ

Репродукција цртежа В. Тителбаха
ИМС, фототека

ЗГРАДА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ СТАНИЦЕ У БЕОГРАДУ, ИЗГРАЂЕНА 1884. ГОДИНЕ

Репродукција снимка непознатог аутора
МГБ, фототека, инв. бр. УР 4996

Одлукама Берлинског конгреса Србија се обавезала да на својој територији изгради железничку пругу која ће повезати аустријску железницу са Софијом, Цариградом и Солуном. Од 1880. када је склопљен уговор са француским друштвом Генерална унија и поред афере изазване њеним бакротством, до септембра 1884. изграђена је прва пруга кроз Србију - Београд - Ниш и пуштена у саобраћај. Изграђен је и део пруге од Београда до железничког моста на Сави који је грађен заједничким средствима Србије и Аустрије.

фотографија

ЗГРАДА НАРОДНЕ БАНКЕ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ 1890. ГОДИНЕ

Репродукција снимка непознатог аутора
ИМС, фототека бр. 1672/20

Прва српска емисиона банка, Народна банка Краљевине Србије, основана је Законом од 6. јануара 1883, а почела је са радом јула 1884. Вила је смештена у кући браће Кумануди која је узета у закуп. Градња нове зграде, према плану архитекте Константина Јовановића, започела је 1888. и завршена 1890. Касније је дограђена и проширена (данас Народна банка).

новац (витрина)

**ПРВИ СРПСКИ НОВАЦ - ПОРЕСКЕ ПАРЕ ОД 1 И 10 ПАРА
ИЗ 1868. ГОДИНЕ**

ИМС, инв. бр. Н 28, 29

Кнез Михаило је марта 1868. донео "највише решење" о издавању српске монете. Дотадашњи ситни новчићи различитог порекла замењени су српским бакарним новчићима у вредности од 1, 5 и 10 пореских пара, кованих у Бечу са кнежевим ликом.

СРПСКИ НОВАЦ – 50 ПАРА И 1 ДИНАР ИЗ 1875. ГОДИНЕ;

1, 2 И 5 ДИНАРА У СРЕБРУ ИЗ 1879. ГОДИНЕ;

5, 10 И 20 ПАРА ИЗ 1883. ГОДИНЕ;

5 И 10 ПАРА ИЗ 1884. ГОДИНЕ

ИМС, инв. бр. Н 21, 22, 28, 29, 32, 33, 34, 37, 35

У време кнеза Милана, Србија је 1873. године "приступила Латинској монетарној унији" са осталим европским државама. На основу тога предвиђено је да основна јединица српске монете носи назив динар (као у средњем веку), чији је еквивалент француски франак, тада највреднији новац у Европи.

**ПРВЕ СРПСКЕ ПАПИРНЕ НОВЧАНИЦЕ ОД 5, 50 И 100
ДИНАРА ИЗ 1876. ГОДИНЕ, ЧИЈИ ЈЕ НАЦРТ УРАДИО
ЂУРА ЈАКШИЋ**

Нумизматички кабинет Народне банке Југославије

**ПАПИРНА НОВЧАНИЦА ОД 10 ДИНАРА "У СРЕБРУ"
ИЗ 1885. ГОДИНЕ**

Нумизматички кабинет Народне банке Југославије

**ПАПИРНА НОВЧАНИЦА ОД 10 ДИНАРА "У СРЕБРУ"
ИЗ 1887. ГОДИНЕ**

ИМС, инв. бр. б. б.

Белгијска народна банка, такође члан латинске уније, уступила је привилегованој Народној банци Краљевине Србије своје две резервне новчанице од 50 и 100 франака, које су направљене у Београду, због чега су познате под именом "белгијанке".

**НОВЧАНИЦА ОД 10 ДИНАРА "У СРЕБРУ" ИЗ 1893. ГОДИНЕ,
НАЈПОЗНАТИЈА СРПСКА ПАПИРНА НОВЧАНИЦА
ШТАМПАНА У ПАРИЗУ**

ИМС, инв. бр. Н. Б. Б.

ДВА ДИНАРА У СРЕБРУ ИЗ 1879. ГОДИНЕ

ИМС, инв. бр. Н 43

документ и фотографија

**ЗАКОН О ОСНИВАЊУ СРПСКЕ КРАЉЕВСКЕ АКАДЕМИЈЕ
НАУКА И УМЕТНОСТИ ИЗ НОВЕМБРА 1886. ГОДИНЕ**

Копија

**СТАКЛЕНА БАШТА У БОТАНИЧКОЈ БАШТИ У БЕОГРАДУ
У XIX ВЕКУ**

Репродукција цртежа Ф. Каница

ИМС, фототека

Са задатком да се унапређује развој науке, новембра 1886, основана је Српска краљевска академија наука и уметности са четири одељења - природних наука, филозофских, друштвених и уметности са више редовних и дописних чланова. Године 1892. спојена је са Српским ученим друштвом када је преузета богата архивска грађа и библиотека. Првом председнику Академије Јосифу Панчићу, краљ Милан је 1889. за потребе Велике школе покљонио свој плац "Јевремовац" за изградњу Ботаничке баште.

плакати

**ПРОГЛАС ЕПИСКОПА ТЕОДОСИЈА О РАЗВОДУ БРАКА
КРАЉА МИЛАНА И КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ ОД 12/24.
ОКТОБРА 1888. ГОДИНЕ**

ИМС, инв. бр. И 6204

**ПРОКЛАМАЦИЈА МИНИСТАРСКОГ САВЕТА О
АБДИКАЦИЈИ КРАЉА МИЛАНА И ОД 22. ФЕБРУАРА/6.
МАРТА 1889. И ПРЕНОШЕЊУ ВЛАСТИ НА МАЛОЛЕТНОГ
СИНА АЛЕКСАНДРА И ИМЕНОВАЊУ КРАЉЕВСКОГ
НАМЕСНИШТВА ДО ПУНОЛЕТСТВА АЛЕКСАНДРА**

АС, ЗП, 32

Различитих нарави и темперамената као и неверства краља Милана, а и различитих политичких погледа, краљица Наталија и краљ Милан I су се развели. После развода и абдикације краља Милана и његовог одласка из Србије, краљица Наталија је остала у Србији, желећи да задржи положај Краљице-мајке.

портрет (фотографија)

КРАЉ МИЛАН I У ВРЕМЕ АБДИКАЦИЈЕ

Снимак непознатог аутора
ИМС, инв. бр. И 3748

намештај

СТО ЗА КАРТАЊЕ ИЗ ВИЛЕ ОБРЕНОВИЋА КОД СМЕДЕРЕВА У ВИНОГРАДИМА

Влада Републике Србије, попис бр. 240

лични предмети (витрине)

ЈАСТУЧЕ КРАЉА МИЛАНА

Музеј манастира Крушедола

СВАДБЕНИ ВЕНАЦ КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ

ИМС, инв. бр. Р 645

СУНЦОБРАН КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ

МГБ, инв. бр. УПЕ 1270

ЛЕПЕЗА КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ

МГБ, инв. бр. УПЕ 778

ДРЖАЉА ЗА ПИСАЊЕ КРАЉА МИЛАНА

МГБ, инв. бр. УПЕ 780

БУРМУТИЦА КНЕЗА МИЛАНА ИЗ 1874. СА ИНИЦИЈАЛИМА М. О.

МГБ, инв. бр. УПЕ 1433

ИГЛА ЗА КРАВАТУ УКРАШЕНА ДИЈАМАНТИМА СА ОЛОВНИМ МЕТКОМ КОЈИМ ЈЕ ПОКУШАН АТЕНТАТ НА КРАЉА МИЛАНА (ИВАЊДАНСКИ АТЕНТАТ)

МГБ, инв. бр. УПЕ 337

"СУЗЕ ЗА УМРЛИМ" КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ, ОД ЦРНИХ
ПЕРЛИ (ПОВОДОМ УБИСТВА КРАЉА АЛЕКСАНДРА)

МГБ, инв. бр. УПЕ 1787

ПРИБОР ЗА ПУШЕЊЕ ОД СРЕБРА – ДОЗНА ЗА ДУВАН,
СВЕЋЊАК, ПЕПЕЉАРА СА ПОСЛУЖАВНИКОМ, КОЈИ ЈЕ
КРАЉИЦА НАТАЛИЈА ПОКЛОНИЛА ДР ЛАЗАРУ ДОКИЋУ,
ГУВЕРНЕРУ МЛАДОГ КРАЉА АЛЕКСАНДРА

МГБ, инв. бр. УПЕ 3110, 3111, 3112, 3113

ШЕШИР КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ

МГБ, инв. бр. УПЕ 1270

фотографије у витрини

КРАЉИЦА НАТАЛИЈА У БИЈАРИЦУ

Снимак А. Guesquin–а

ИМС, инв. бр. И 2262

КЊЕГИЊА НАТАЛИЈА У НАРОДНОЈ НОШЊИ

Снимак

ИМС, инв. бр. И 1720

КНЕЗ МИЛАН КАО ДЕЧАК

Снимак Ј. Краљевачког

ИМС, инв. бр. И 4761

КНЕЗ МИЛАН

Снимак Надар-а

ИМС, инв. бр. И 1001

КНЕЗ МИЛАН

Снимак Н. Штокмана

ИМС, инв. бр. И 2309-3

КНЕЗ МИЛАН

Снимак А. Н. Стојановића

ИМС, инв. бр. И 2305-2

фотографије

НОВИ ДВОР КРАЉА МИЛАНА I

Репродукција снимка непознатог аутора

ИМС, фототека

УНУТРАШЊИ ИЗГЛЕД – СТЕПЕНИШТЕ У НОВОМ ДВОРУ

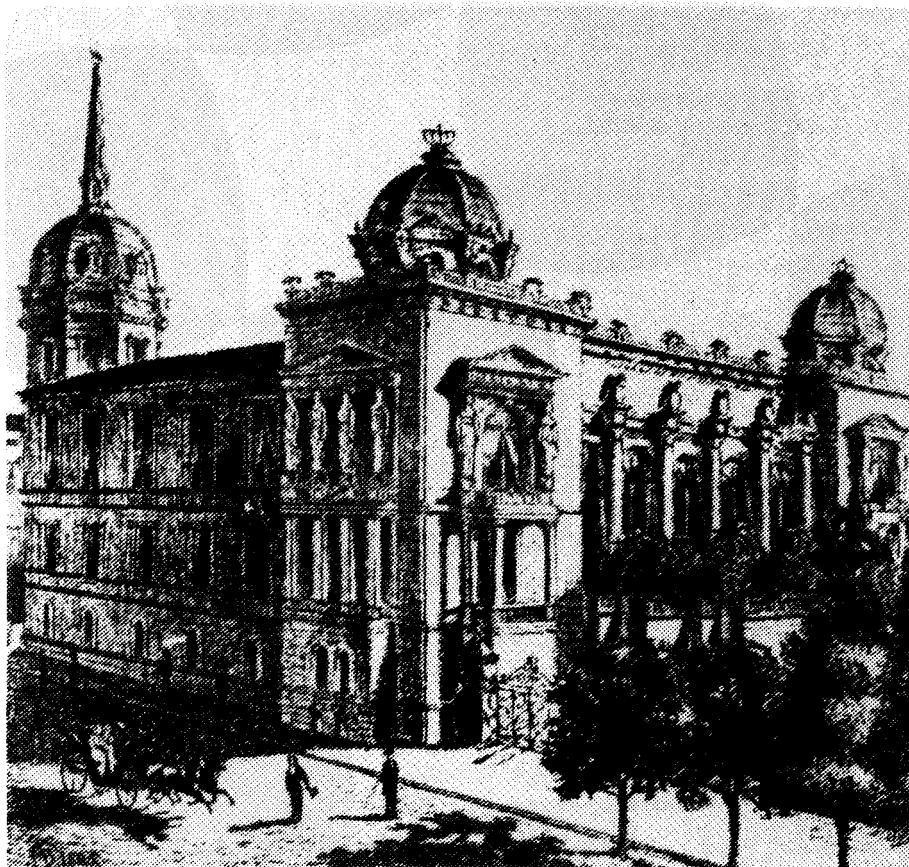
Репродукција снимка непознатог аутора

фотографије

ПРЕСТАНА ДВОРАНА У НОВОМ ДВОРУ

Репродукција снимка непознатог аутора

ИМС, фототека



Нови двор краља Милана Обреновића у Београду 1889. з. данас зграда Скупштинске зграда Београда, рад В. Тишелбаха

БАЛСКА ДВОРАНА У НОВОМ ДВОРУ

Репродукција снимка непознатог аутора

ИМС, фототека

Нови двор краља Милана почео је да се зида 1881. по пројекту архитекте Александра Бугарског у стилу академизма, а завршен је 1884. под контролом краљевског грађевинског саветника арх. Јована Илкића, раскошно опремљен. Тада

су прављени пројекти да се стари двор (конач) и суседне зграде поруше и на том простору сазида дворски комплекс који је требало да буде најрепрезентативнија резиденција на Балкану.

фотографије

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК АЛЕКСАНДАР

Снимак К. Кароља
ИМС, инв. бр. И 998-1

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК АЛЕКСАНДАР

Снимак К. Кароља
ИМС, инв. бр. И 998-2

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК АЛЕКСАНДАР

Снимак Калмара
ИМС, инв. бр. И 2512-2

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК АЛЕКСАНДАР

Снимак К. К. Хофа
ИМС, инв. бр. И 2518-1

НАТАЛИЈА ПЕТРОВНА КЕШКО

Снимак непознатог аутора
ИМС, инв. бр. И 1747

КРАЉИЦА НАТАЛИЈА

Снимак М. Јовановића
ИМС, инв. бр. И 1082

КРАЉ МИЛАН

Снимак Ј. Левија
ИМС, инв. бр. И 972

КРАЉ МИЛАН, КРАЉИЦА НАТАЛИЈА И СИН АЛЕКСАНДАР

Снимак М. Јовановића
ИМС, инв. бр. И 7500

намештај

**ЕТАЖЕР – СТАЛАК ЗА НОТЕ ИЗ ВИЛЕ ОБРЕНОВИЋА КОД
СМЕДЕРЕВА У ВИНОГРАДИМА, С КРАЈА XIX ВЕКА**

Влада Републике Србије, попис бр. 234

предмети са двора (витрина)

ЧАША ЗА ВОДУ КРАЉА МИЛАНА

ИМС, инв. бр. Р 6822

ЧАША ЗА ПОРТО КРАЉА МИЛАНА

ИМС, инв. бр. 6823



*Краљ Милан, краљица Наталија и син
Александар,
рад Милана Јовановића*

БОКАЛ КРАЉА МИЛАНА

Манастир Крушедол

БОЦЕ КРАЉА МИЛАНА

ИМС, инв. бр. Р 654, 655, 656

БОКАЛ СА ДВОРА КРАЉА МИЛАНА
СА ГРБОМ КРАЉЕВСКОГ ДОМА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. УПЕ 415

ЧАЈНИК СА ДВОРА КРАЉА МИЛАНА СА ГРБОМ
КРАЉЕВСКОГ ДОМА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. УПЕ 144

ТАЊИРИ СА ДВОРА ОБРЕНОВИЋА ОД ПОРЦЕЛАНА,
СА ГРБОМ КРАЉЕВСКОГ ДОМА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. 144, 545

ТАЊИРИ КРАЉА МИЛАНА

ИМС, инв. бр Р 859 А, Б

ТАЊИР СА ДВОРА

МГБ, инв. бр. УПЕ 89

ШОЉЕ КРАЉА МИЛАНА

ИМС, инв. бр. Р 662 А, Б

ПЛИТКА ШОЉА, ДЕО СЕРВИСА СА ДВОРА КРАЉА МИЛАНА

МГБ, инв. бр. УПЕ 846

ЈЕЛОВНИК КРАЉА МИЛАНА, НА ДАН 10. АПРИЛА 1889.
ГОДИНЕ У ШАПЦУ

ИМС, инв. бр. Р 3561

ВЕЛИКИ ПОРЦЕЛАНСКИ ТАЊИР СА ДВОРА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. УПЕ 295

КРИСТАЛНА ЗДЕЛА И ТАЊИРИЋИ
СА ДВОРА ОБРЕНОВИЋА СА ГРБОМ ДИНАСТИЈЕ

МГБ, инв. бр. УПЕ 80, 482

ПОРЦЕЛАНСКИ СЕРВИС ЗА КАФУ
СА ДВОРА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. УПЕ 1028 - 1031

фотографије

ДВОР КРАЉА МИЛАНА I У НИШУ

Репродукција снимка непознатог аутора

ИМС, фототека

После ослобођења Ниша 1878. Мустај-бег је продао кнезу Милану резиденцију турских великодостојника у Нишу коју је још 1805. почео да гради Хуршид-паша. По ослобођењу Ниша у конаку је био Главни штаб српске војске. После детаљног преуређења кнегиња Наталија је двор опремила стилским намештајем и теписима из Смирне.

ВИЛА ОБРЕНОВИЋА КОД СМЕДЕРЕВА – У ВИНОГРАДИМА

Репродукција савременијег снимка
ИМС, фототека

На свом имању које је купио кнез Милош кнез Михаило је засадио виноград (2000 чокота француске лозе) и подигао скроман летњиковац. За време краља Милана дворски архитекта Ј. Илкић додао је спрат са два истурена дела у стилу "швајцарске виле" коју су краљица Наталија и краљ Милан конфорно опремили стилским намештајем.

слободан простор (на постаменту)

ВЕЛИКА СРЕБРНА ЖАРДИЊЕРА СА ДВОРА КРАЉА МИЛАНА СА ГРБОВИМА КРАЉЕВИНЕ

Израда Ј. С. Klinkosch, Беч
ИМС, инв. бр. Р 862

намештај

ВЕЛИКО ОГЛЕДАЛО СА ЖАРДИЊЕРОМ ИЗ СТАРОГ ДВОРА ОБРЕНОВИЋА

ИМС, инв. бр. Р 1343

портрети (уље)

КРАЉ МИЛАН I ОБРЕНОВИЋ IV (1854-1901) КРАЉ СРБИЈЕ 1882-1889. ГОДИНЕ

Рад С. Тодоровића 1883.
МГБ, инв бр. У 1073

КРАЉИЦА НАТАЛИЈА (1859-1941) КРАЉИЦА СРБИЈЕ 1882-1889. ГОДИНЕ

Рад С. Тодоровића 1883.
МГБ, инв. бр. У 1074

намештај

СТО, ДЕО САЛОНСКЕ ГАРНИТУРЕ У СТИЛУ ... СА ДВОРА ОБРЕНОВИЋА

МГБ, инв. бр. УСН 60